

Говор Министра културе и информисања г. Ивана Тасовца
приликом престављања
*Финалног извештаја Пост-2015 националних консултација
„Култура и развој“*

Галерија Завода за пручавање културног развитка

Београд, уторак 31. март 2015

КУЛТУРА И РАЗВОЈ

Уважена Ирена Војачкова-Солорано,

Поштовани амбасадоре Жупањевац,

Даме и господо,

Изузетна ми је част што данас учествујем на догађају који ће допринети да култура буде интегрисана у Развојну Агенду Уједињених нација након 2015 пре свега као ресурс за одрживи развој.

Култура унапређује стратегије развоја, бори се против сиромаштва, неједнакости али и промовише људско достојанство и људска права. Култура добија различите изразе – од културног наслеђа до културних индустрија, од одрживог туризма до културне инфраструктуре – сви ови изрази стимулишу одрживи развој и представљају стратешке алатке за стварање нових радних места и нових могућности на тржишту.

Културу можемо да посматрамо као нит којом је проткано наше друштво и као таква представља кључни фактор за стварање друштва које негује културу толеранције и мира. Препознавањем наслеђа и као и уважавање културног диверзитета у оквиру људских права представљају кључне елементе у процесу помирења и у стварању стабилног друштва.

Од краја 1990-их суочени смо са остарелим зградама и проблемима њиховог прилагођавања новим технологијама али и новим културним праксама, при томе не узимајући у обзир њихово скупо одржавање и прескупу адаптацију. Користим ову прилику да још једном подвучем важности културне инфраструктуре – музеја, галерија, културних центара, позоришта...као јавних места за успостављање дијалога и социјалне инклузије, као места које помажу у смањењу насиља и која негују социјалну

кохезију. Културни програм су зависни од физичке инфраструктуре а стварање услова за њихове одвијање је наша обавеза.

Културно наслеђе је неодвојив део човекове животне средине а самим тим је директно повезано с политиком одрживог развоја, у чијој основи је идеја о осигурању бољег квалитета живота утемељеног на мудрој коришћењу ресурса. У складу са тим развој капацитета институција културе треба да омогући и социјалну кохезију и инклузију, заштиту и унапређење наслеђа и његову мудру употребу као развојног ресурса, а самим тим и одрживи економски раст.

Систем вредности је постао предмет бројних расправа у савременом друштву, посебно у време када је свет суочен са великим изазовима економске кризе. Вредности утичу на одлуке о заштити или очувању културног наслеђа, као и начине представљања наше прошлости и управљање нашом садашњошћу. Испреплетена игра супротстављених мишљења о естетској вредности, историјској вредности, вредности заједнице и економској вредности је загонетка модерног друштва, што указује на потребу за новим моделима управљања наслеђем како би се постигли и нови циљеви.

Економски модели културних индустрија занемарују друштвену вредност културног идентитета и културне разноликости, јер културу посматрају као робу, а креативни сектор као сектор запошљавања, стварања дохотка и профита. Отуда, културном политиком у области културног наслеђа, културне баштине и културног стваралаштва не би требало да превасходно управљају економисти нити да њену друштвену вредност и значај процењују економски аналитичари, било владини, било цивилни.

Држава не би требало да подстиче и промовише комерцијалне програме културних и креативних индустрија, већ да свој задатак ограничи на то да им омогући несметану тржишну утакмицу и фискалним инструментима потпомогне улагање приватних инвеститора у ове индустрије.

У Србији су се током 2014. године одвијале националне консултације на тему “Култура и развој” - дебати о улози културе у развојној агенди и то на шест тема¹ у складу са глобалним смерницама Уједињених нација које су дате Србији и 4 друге земље широм света (Мароко, Мали, Еквадор и Босна и Херцеговина) у којима се спроводило исто истраживање.

Извештај и консултације су спроведене уз подршку СеКонС групе за развојну иницијативу и Београдског фонда за политичку изузетност који су изабрани од националног УН тима, а у својој завршној фази и у сарадњи са Заводом за проучавање културног развоја.

Надам се да ћете са пажњом слушати представљање кључних закључака овог извештаја и дати свој допринос у дефинисању препорука за даљи рад.

Хвала!

¹ (1) култура и смањење сиромаштва, 2) култура и образовање, 3) култура, родна равноправност и оснаживање жена, 4) култура, одрживи градови и урбанизација, 5) култура и климатске промене, и 6) култура, инклузија и помирење.